

Miljödepartementet

103 33 Stockholm

m.remissvar@regeringskansliet.se
m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Remissvar om betänkandet Havet och människan (SOU 2020:83)

Sammanfattning

Kemikalieinspektionen instämmer i utredningens bedömning om att det krävs en helhetssyn när det gäller de påverkansfaktorer som kan behöva åtgärdas för att komma till rätta med de utmaningar som finns i havsmiljön.

Farliga ämnen sprids till och hotar havsmiljön och dess biologiska mångfald från mänsklig aktivitet på land såväl som till havs. Det finns starka kopplingar mellan miljö kvalitetsmålen Giftfri miljö och Hav i balans samt levande kust och skärgård som motiverar kraftfulla och långsiktiga åtgärder. Trots havsmiljöproblemens allvar är vi tveksamma till förslaget att miljö kvalitetsmålet Hav i balans ska särredovisas till regeringen, eftersom vi ser ett fortsatt stort värde av en sammanhållen rapportering av miljö kvalitetsmålen. Vi tror att en utveckling i formatet för redovisningen inom ramen för befintligt system kan åstadkomma en mer rättvisande uppföljning av respektive mål, där mer utrymme än idag ges till skillnader och behov mellan de olika miljö kvalitetsmålen.

Kemikalieinspektionen

- instämmer i bedömningen att arbetet med kemikalier regelverk inom EU och internationellt bör ges fortsatt prioritet och då i synnerhet arbetet med genomförandet av EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet – på väg mot en giftfri miljö,
- vill erinra om de fyra nyligen beslutade etappmålen om farliga ämnen samt den strategi och förslag på nya etappmål som Kemikalieinspektionen tagit fram,
- ser positivt på förslaget om ett uppdrag för att ta fram tekniskt underlag för gruppvisa miljö kvalitetsnormer för farliga ämnen men anser att uppdraget behöver förtydligas,
- stödjer förslaget om att möjligheten till att erhålla stöd för rening av avloppsvatten från läkemedelsrester förlängs,
- anser att för att ytterligare stärka åtgärdsarbetet när det gäller farliga ämnen så kan även tillståndssystemet för miljöfarliga verksamheter behöva ses över,

- är tveksam till bedömningen att ett minskat antal preciseringar till Hav i balans samt levande kust och skärgård leder till ett bättre åtgärdsfokus med avseende på Giftfri miljö,
- vill erinra om att en skatt på mineralgödsel även kan bidra till minskad tillförsel av kadmium till miljön,
- ser positivt på förslaget att en definition av ekosystemansatsen regleras i lag men anser att begreppet i stället bör införlivas i Miljöbalken,
- är tveksam till förslaget att flytta ansvaret för övervakningen av miljögifter i akvatiska miljöer till Havs- och vattenmyndigheten,
- stödjer utredningens förslag om att ett gemensamt åtgärdsprogram för havsmiljö- och vattenförvaltningen ska tas fram och beslutas av regeringen,
- ser positivt på förslaget om ett nytt etappmål för marint områdesskydd.

Kemikalieinspektionen instämmer i utredningens bedömning om att det krävs en helhetssyn när det gäller de påverkansfaktorer som kan behöva åtgärdas för att komma till rätta med de utmaningar som finns i havsmiljön. Farliga ämnen är en sådan påverkansfaktor och vi delar många av de bedömningar som beredningen gör när det gäller detta område. Vi anser att det är särskilt viktigt att arbetet med förebyggande kemikaliekontroll prioriteras även i fortsättningen. Det gäller såväl globalt som inom EU, och då framför allt genomförandet av EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet. Vi ser också ett fortsatt behov av att se över utsläppen från miljöfarliga verksamheter.

Vi vill lämna följande synpunkter avseende vissa av förslagen och slutsatserna.

Kapitel 9 Ekosystemansatsen och ekosystembaserad förvaltning

Avsnitt 9.2.1 Ekosystemansatsen behöver regleras i lag

Kemikalieinspektionen instämmer i bedömningen att det finns ett behov av att en definition av ekosystemansatsen behöver regleras i lag, men anser att det bör övervägas att i stället inarbeta begreppet i miljöbalken. Kemikalieinspektionens generella ståndpunkt är att miljöbalken bör vara det centrala regelverket på miljöområdet. Som inspektionen förstår begreppet ”ekosystemansatsen” ska det tillämpas på allt miljöarbete i relevanta delar. När begreppet nu föreslås att införas i lagstiftning är en alternativ lösning att införliva begreppet i miljöbalken i stället för i en separat lag.

Utredningen har gjort följande bedömning av frågan: ”Ekosystemansatsen är dock för vid för att passa in i miljöbalken som är den mest centrala miljölagstiftningen i svensk rätt. Miljöbalken handlar enbart om den ekologiska dimensionen och inkluderar inte den ekonomiska eller den sociala dimensionen som även finns med i ekosystemansatsen.”

Kemikalieinspektionen delar inte bedömningen. En av miljöbalkens huvudfunktioner är att göra avvägningar mellan miljöintressen och ekonomiska intressen. Balken syftar

även till att skydda människors hälsa, vilket sorteras till den sociala dimensionen. Av 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken framgår att: ”Miljöbalken skall tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.”

För att bibehålla miljöbalken som det centrala regelverket på miljöområdet, och för att ge ekosystemansatsen en bredare tillämpning på sikt, anser Kemikalieinspektionen att ett införlivande av begreppet i miljöbalken bör vara det första alternativet.

Kapitel 11 Havsmiljöarbetet har många mål, kriterier, indikatorer och andra mätetal

Avsnitt 11.5.2 Problemets allvar försvinner i uppföljningen och utvärderingen av miljömålen

Kemikalieinspektionen delar till viss del beredningens bedömning att detaljeringsgraden i formaten för uppföljning av generationsmålet och miljökvalitetsmålen kan bli ett hinder för att ta fram ett tillräckligt relevant och rättvisande beslutsunderlag till regeringen. Detta gäller till exempel begränsningen av antalet indikatorer till fem per miljökvalitetsmål trots miljöproblemets skilda komplexitet. Vi anser dock inte att havsmiljöområdet skiljer sig från andra områden som sötvatten, grundvatten, skog, odlingslandskap och fjäll på ett sådant sätt att det inte passar in i miljömålssystemet. Vi ser också fortfarande ett stort värde av en sammanhållen rapportering av miljökvalitetsmålen med *viss* enhetlighet men där mer utrymme än idag ges till skillnader mellan miljökvalitetsmålen i syfte att ge en mer rättvisande uppföljning av respektive mål. Dessa skillnader skulle till exempel kunna utgå från de mål som representerar påverkansfaktorer respektive de mål som representerar delar av miljön. En särrapportering till Havs- och vattenmyndigheten bedöms också leda till merarbete för berörda myndigheter. Vi är därför tveksamma till förslaget om att Havs- och vattenmyndigheten ska särredovisa Hav i balans till regeringen utan ser hellre att de brister som identifierats åtgärdas inom det befintliga miljömålssystemet.

Kapitel 13 Åtgärdsprogram och åtgärdsarbete

Avsnitt 13.9.2 Regeringen ska besluta om åtgärdsprogrammet

Kemikalieinspektionen stödjer förslaget om att regeringen tar fram och beslutar om ett åtgärdsprogram som är gemensamt för havs- och vattenmiljön. Vi ser det som en fördel att vattenförvaltningsarbetet blir mer sammanlänkat med havsförvaltningsarbetet. Det är viktigt att underlaget och förslagen till åtgärdsprogram även i fortsättningen tas fram i samverkan med övriga berörda myndigheter så att åtgärderna stämmer överens med myndigheternas

ansvarsområden. För att beslut och mandat ska hänga ihop behöver detta följas upp med styrning genom regleringsbrev eller andra uppdrag och instruktioner.

Kapitel 14 Ingen gödning till havet

Avsnitt 14.8.3 Öka återföringen av fosfor och kväve

Beredningen har i detta sammanhang diskuterat ett återinförande av skatt på mineralgödsel men inte landat i ett beslut om ett sådant förslag. Kemikalieinspektionen vill erinra om att en skatt på mineralgödsel skulle kunna vara lämplig som ett kompletterande styrmedel i syfte att minska tillförseln av kadmium till åkermark, och därmed till människor via födan¹.

Kapitel 15 Farliga ämnen

Avsnitt 15.9.1 Det behövs tuffa internationella regelverk

Kemikalieinspektionen delar bedömningen, att regeringen behöver fortsätta att prioritera att verka internationellt för reglering och kontroll av farliga ämnen, vilket är i linje med den strategi som presenterats i rapporten Giftfritt från början². Utöver detta anser inspektionen att det är viktigt att Sverige även i fortsättningen stödjer och deltar i utvecklingsarbeten med andra länder och organisationer i syfte att utveckla den nationella förebyggande kemikaliekontrollen i låg- och medelinkomstländer där också en stor del av kemikalieproduktionen sker.

Avsnitt 15.9.2 Sverige ska driva på utvecklingen inom EU

Kemikalieinspektionen instämmer i beredningens bedömning att regeringen ska fortsätta att verka för en utvecklad kemikalielagstiftning inom EU, samt verka för att EU:s kemikalielagstiftning harmoniseras med EU:s vatten- och havsmiljölagstiftningar.

Beredningen föreslår att beslut om klassificering och begränsning av farliga ämnen som tas inom kemikalierregelverken i EU per automatik ska kunna kopplas till listor över prioriterade ämnen i vattenmiljön inom vatten- och havsmiljödirektiven, samt havskonventionerna. Kemikalieinspektionen anser att detta förslag behöver förtydligas. Ett ämnes klassificering utgår ifrån fara medan prioritering av ämnen enligt vatten- och havsmiljödirektiven utgår ifrån risk för den europeiska vattenmiljön. Dessutom är så många som cirka 14 500 ämnen klassificerade som hälso- eller miljöfarliga av de ca 22 000 ämnen som är registrerade hos ECHA och det är inte rimligt att prioritera samtliga dessa för uppföljning i vattenmiljön. Vi håller däremot med om att det kan vara relevant att utgå från klassificerings- och begränsningsbeslut utifrån vissa triggerkriterier vid urvalet av prioriterade ämnen. Sådana skrivningar finns redan idag när det gäller urval av prioriterade ämnen enligt vattendirektivet men de kan behöva uppdateras, till exempel utifrån de nya faroklasser som föreslås tas fram inom CLP för att ta hänsyn till miljöfarlighet, persistens, mobilitet och bioackumulation. En begränsning av ett ämne eller ämnesgrupp kan vara relevant att följa upp, i synnerhet då det begränsats utifrån sina

¹ SOU 2017:102 Skatt på kadmium i vissa produkter och kemiska växtskyddsmedel,

² Kemikalieinspektionen, 2020. Giftfritt från början. Underlag till regeringen med förslag på strategi och nya etappmål för farliga ämnen till 2030. Rapport 1/2020.

miljöfarliga egenskaper och förväntas nå vattenmiljön. Det kan också vara relevant att via vattendirektivets bevakningslista få in ytterligare uppgifter om ett ämnes förekomst i miljön inför en ämnesutvärdering som initierats utifrån ämnets förväntade miljöfarlighet.

För att få bättre och snabbare kunskap om nya hot från förekomst av farliga ämnen i miljön bedömer vi att det snarare än utökad löpande övervakning krävs snabbare screeningprocesser samt större kunskap om verksamheters utsläpp. Det finns flera olika initiativ kopplat till att ta fram ytterligare data för kemiska ämnen i miljön, här kan till exempel nämnas specifika screeningprojekt som planerats och till viss del initierats inom havskonventionerna, samt förslaget om utvecklingen av ett ”early warning system” i EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet, vilket också planeras inom forskningssamarbetet PARC. Det är således viktigt att det avsätts resurser för detta.

Utöver varningssystemet för kemiska ämnen finns i EU:s kemikaliestrategi en rad förslag som kan resultera i ett bättre och långsiktigt förebyggande skydd av vatten- och havsmiljön. De viktigaste bedöms vara:

- Ta fram nya faroklasser inom CLP för att ta hänsyn till miljöfarlighet, persistens, mobilitet och bioackumulation.
- Införande av ytterligare kategorier av ämnen som inger särskilt stora betänkligheter (SVHC) under REACH.
- Införande av en blandningsfaktor i de kemikaliesäkerhetsbedömningar som görs inom REACH och introducera i eller förstärka lagstiftningen inom andra områden till exempel vattenlagstiftningarna så att hänsyn tas till kombinationseffekter.
- Förbud av högfluorerade ämnen (PFAS) som grupp i brandskum men också alla andra användningar som inte är samhällsnödvändiga, ta sig an PFAS som grupp under annan relevant lagstiftning till exempel vattenlagstiftningarna, adressera PFAS på global nivå genom relevanta internationella fora och genom bilaterala dialoger.
- En arbetsgrupp ska också etableras som kan diskutera faro- och riskbedömning tvärs all kemikalielagstiftning och en koordineringsmekanism ska se till att man arbetar mot målet ”ett ämne, en bedömning”. Dessutom vill man reformera REACH tillstånds- och begränsningsprocesser.

Även om utsläppen från industrier minskat väsentligt under de senaste årtiondena finns det fortfarande förbättringsområden för att fortsätta minska utsläppen av farliga ämnen från verksamheter. Målen om god miljöstatus är beroende av att Giftfri miljö nås och i 2019 års fördjupade utvärdering av miljömålen (Naturvårdsverket 2019³) beskrivs hur man i forskningsprogrammet MERIT⁴ gjort en bedömning av i vilken utsträckning tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter bidrar till att miljö kvalitetsmålen inte nås. Bedömningen visar att för målet Giftfri miljö är

³ Naturvårdsverket 2019. Fördjupad utvärdering av miljömålen 2019 med förslag till regeringen från myndigheter i samverkan.

⁴ MERIT = Forskningsprogrammet *Miljömålens relevans i svenska MKB- och tillståndsprocesser*.

påverkanstrycket från denna typ av verksamhet större än 30 procent för vissa av målets preciseringar. Detta visar att en väl fungerade tillståndsprövning av dessa verksamheter kan ge ett väsentligt bidrag i arbetet för att uppnå miljö kvalitetsmålet. I fördjupad utvärdering föreslås att miljöbalken och dess tillämpning behöver ses över så att tillstånd enligt miljöbalken speglar både teknikutveckling och samhällets förändring och att tillstånd tidsbegränsas. Dessutom har tillsyn en väsentlig påverkan på efterlevnaden av regelverken och det är därför också viktigt med en stärkt tillsyn.

Kemikalieinspektionen anser att det i det fortsatta arbetet också är angeläget att beakta industriutsläppsdirektivet (IED). Industriutsläppsbestämmelserna innebär krav på att tillämpa bästa tillgängliga teknik (BAT) och att redovisa utsläpp av föroreningar. BAT-slutsatser med utsläppsvärden blir bindande krav som industriutsläppsverksamheter ska följa, dessa ska användas som referens vid prövning av miljö tillstånd och blir därför viktiga för havsmiljöförvaltningens syfte att uppnå god miljöstatus. De BREF-dokument (BAT Reference Document – branschvis sammanställning av BAT-slutsatser) som hittills publicerats innehåller emellertid inte tillräckligt med information om specifika farliga ämnen som används inom olika industrisektorer. För att förbättra dessa dokument och miljö tillståndsprocessen är det angeläget att fortsätta med den typ av kartläggning av kemikalieanvändningen inom olika industribranscher som påbörjats inom forskningsprojektet HAZBREF⁵. Där använde man bland annat information från REACH-registreringarna och vattenförvaltningsarbetet för att identifiera relevanta ämnen.

Avsnitt 15.9.3 Kopplingen mellan miljö kvalitetsmålen Giftfri miljö och Hav i balans samt levande kust och skärgård förstärks

Kemikalieinspektionen anser inte att antagandet om att ett minskat antal preciseringar till miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård automatiskt skulle ge ett större fokus hos samtliga aktörer som genomför åtgärdsarbete för att nå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö är tillräckligt underbyggt. Vi är därför tveksamma till denna bedömning.

Avsnitt 15.9.4 Regeringen bör besluta om nya etappmål om farliga ämnen och det finns behov av fler etappmål med fokus på farliga ämnen i havsmiljön

Kemikalieinspektionen delar bedömningen att det finns behov av nya etappmål med fokus på farliga ämnen bortom 2020. Regeringen har nyligen beslutat om fyra etappmål för farliga ämnen⁶. Etappmålen gäller, och är begränsade till, läkemedel i miljön, växtskyddsmedel, biocidprodukter och dioxiner. Kemikalieinspektionen vill i detta sammanhang erinra om de förslag till etappmål gällande farliga ämnen som lämnades till regeringen, miljödepartementet, i rapporten Giftfritt från början. Dessa etappmålsförslag är av direkt relevans även för miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård. Det viktigaste styrmedlet för att skydda människors hälsa och miljön från risker med kemikalier är regler som begränsar användningen av farliga ämnen, vilket särskilt fångas upp i etappmålsförslaget *Fasa ut särskilt farliga ämnen*. Men regelutveckling tar tid och med siktet mot en giftfri miljö behövs även andra typer av styrmedel. Vi anser därför att regeringen behöver ge stöd till

⁵ <https://www.syke.fi/projects/hazbref>

⁶ [Nya etappmål för en giftfri miljö och giftfri cirkulär ekonomi - Regeringen.se](#)

utveckling av varor och produkter som från början är designade för återanvändning och återvinning, vilket reflekteras i etappmålsförslaget om en *Giftfri cirkulär ekonomi*. Det sista förslaget i rapporten handlar om att *Minska den sammanlagda exponeringen* för farliga ämnen, till exempel genom insatser riktade mot föroreningar som redan finns i miljön, som dioxin i fisk.

För att komplettera de beslutade etappmålen har Kemikalieinspektionen helt nyligen lämnat förslag till regeringen om två kompletterande etappmål för farliga ämnen som innefattar även så kallade allmänkemikalier. Förslagen gäller *Effektivare utfasning av särskilt farliga ämnen i konsumentprodukter* samt *Effektiv hantering av kombinationseffekter*. Förslaget till två nya etappmål inriktas på utvecklingsfrågor som Kemikalieinspektionen anser behöver stå i fokus de kommande åren och som även behandlas i vårt tidigare underlag till regeringen i Giftfritt från början.

Avsnitt 15.9.5 Miljökvalitetsnormer för grupper av farliga ämnen

Kemikalieinspektionen ser positivt på att ytterligare underlag tas fram för att kunna göra en bedömning av toxicitet hos grupper av ämnen och bistår gärna Havs- och vattenmyndigheten och Vattenmyndigheterna i detta arbete utifrån vår kunskap om kemiska ämnen. Även andra myndigheter bedöms behöva delta i arbetet, till exempel Läkemedelsverket, utifrån sin kunskap om läkemedel och Naturvårdsverket, utifrån sitt ansvar för miljögiftsövervakningen.

Vi anser dock att uppdragets inriktning på just förslag till miljökvalitetsnormer kan behöva förtydligas eller breddas. Begreppet miljökvalitetsnorm betyder olika saker inom förvaltningen. Det är också viktigt att förutom de vetenskapliga aspekterna även beakta den praktiska och regulatoriska tillämpningen inom uppdraget. Beroende på uppdragets omfattning ser Kemikalieinspektionen ett behov av utökade resurser för att delta i detta arbete.

Gruppvis hantering av ämnen har redan påbörjats inom REACH och det är därmed också angeläget med metoder för att följa upp förekomsten av grupper av ämnen i miljön. Grupperingen kan göras på olika sätt, till exempel enligt likhet i kemisk struktur, baserat på en eller flera gemensamma beståndsdelar. Gruppering av ämnen kan också göras med en annan skärning baserat på inneboende egenskaper, såsom toxikologiska eller fysikalisk-kemiska egenskaper till exempel CMR⁷- och/eller PBT/vPvB-ämnen⁸. Gruppering kan också göras utifrån användning, emission och exponering, baserat på likartad teknisk funktion eller användning och förekomst i liknande typer av produkter.

Kunskapsunderlag för att ta fram bedömningsgrunder/gränsvärden för grupper av ämnen finns i vissa fall redan idag och flera av de bedömningsgrunder för prioriterade och särskilda förorenande ämnen i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter gäller ämnesgrupper, så är till exempel fallet för dioxiner och bromerade difenyletrar. I det pågående arbetet inom EU med att revidera och ta fram nya

⁷ Cancerframkallande, mutagena eller reproduktionsstörande ämnen.

⁸ Persistenta, bioackumulerande och toxiska respektive mycket persistenta och mycket bioackumulerande ämnen.

gränsvärden för prioriterade ämnen under vattendirektivet arbetar man också med förslag på gränsvärden för grupper av ämnen för till exempel PFAS. Tillvägagångssättet har varit och är olika för olika ämnesgrupper och det kan finnas behov av att se över EU-vägledningen på området.

Dessutom är Kemikalieinspektionens uppfattning att behovet av uppföljning av kombinationer av ämnen i miljön är bredare än enbart att ta fram gränsvärden för grupper av ämnen. Det är visserligen viktigt att kunna fånga upp kända ämnen som har samma verkningsmekanism, vilket till exempel kan göras genom att man utifrån ekotoxikologiska data och överläsning mellan ämnen tar fram ett gemensamt gränsvärde för en grupp kända ämnen. Men kombinationseffekter kan också följas upp genom att studera en biologisk effekt i ett in vitro-test där till exempel ett vattens östrogenicitet kan uppskattas oavsett om de ämnen som orsakar effekten är kända eller inte. Utöver detta behövs biologiska effektmetoder på högre organisatorisk nivå som kan visa på påverkan från de faktiska blandningar av kända och okända ämnen som finns i miljön. En del sådana används redan idag inom havsförvaltningen, till exempel produktivitet hos havsörn eller förekomst av missbildningar hos vitmärsla.

Avsnitt 15.9.6 Ett fortsatt åtgärdsarbete mot farliga ämnen och läkemedelsrester i avloppsvatten

Kemikalieinspektionen stödjer förslaget om att det ska ges möjlighet till fortsatta bidrag till avancerad rening av läkemedelsrester i avloppsvatten. Samtidigt vill vi lyfta att det även för läkemedel behövs åtgärder uppströms, vilket det av regeringen nyligen beslutade etappmålet om läkemedel förväntas styra mot. Avancerad rening av avloppsvatten är även ett sätt att minska utsläpp av andra farliga ämnen till den akvatiska miljön där uppströmsåtgärder är svårare att genomföra.

Avsnitt 18.9.1 Havs- och vattenmyndigheten får nya uppgifter och en tydligare roll i frågor om sjöfartens påverkan på havsmiljön

Kemikalieinspektionen delar beredningens uppfattning att det är viktigt att ansvaret för sjöfartens miljömässiga hänsyn görs tydligare. Ett sådant område, där samarbete mellan transport- och miljömyndigheter behövs, men som inte finns beskrivet i betänkandet, är regleringen av användning av PFAS-innehållande brandskum inom sjöfarten. Kemikalieinspektionen välkomnar därför förslagen om att Havs- och vattenmyndigheten ges ett tydligare ansvar för att sjöfartens påverkan på havsmiljön beaktas i olika sammanhang samt att man tillsammans med Transportstyrelsen ska biträda regeringen inom IMO.

Avsnitt 22.7.1 Ändringar i Havs- och vattenmyndighetens instruktion

Kemikalieinspektionen delar bedömningen att förslaget innebär en tydligare ansvarsfördelning mellan Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket när det gäller miljöövervakning i och med att Havs- och vattenmyndigheten ges allt ansvar för löpande miljöövervakning i havs- och vattenmiljön, inklusive miljögifter. Det är däremot oklart om man med detta förslag kommer åt de utpekade bristerna med övervakningen av farliga ämnen i havs- och vattenmiljön, nämligen att det är ett fåtal ämnen som övervakas och att det finns ett stort behov av screening. Förslaget innebär, som vi förstår det, inte en flytt av ansvaret för screening av nya ämnen utan detta ansvar kommer även i fortsättningen att ligga hos Naturvårdsverket. Som man

konstaterar i betänkandet bedöms ca 80 % av de farliga ämnen som återfinns i havsmiljön härstamma från källor eller spridningsvägar på land. Detta innebär att det oavsett vem som har ansvar för den löpande akvatiska övervakningen av miljögifter, där man idag i huvudsak följer tidstrender av kända miljögifter i miljön, finns en stark koppling till verksamheter som Naturvårdsverket ansvarar för, som screening av nya ämnen och miljöfarliga verksamheter men också till Kemikalieinspektionens ansvar för den förebyggande kemikaliekontrollen och miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Det är inte troligt att denna koppling automatiskt blir bättre om ansvaret för den löpande akvatiska miljögiftsövervakningen flyttas till Havs- och vattenmyndigheten. Ett annat sätt att binda ihop kemikaliearbetet mellan myndigheterna vore att ha ett mer aktivt myndighetsövergripande referensgruppsarbete med fokus på den akvatiska miljögiftsövervakningen, en sådan referensgrupp saknas idag. Vi ser därför vissa brister med förslaget om ändringar i ansvarsfördelningen och ser att förutsättningar finns att inom dagens ansvarsfördelning stärka samarbetet mellan myndigheterna när det gäller miljöövervakningens olika syften.

I detta ärende har generaldirektören Per Ängquist beslutat. Maria Linderoth har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Gunilla Prideaux, Peter Bergkvist samt juristen Johan Forsberg deltagit.

Per Ängquist

Maria Linderoth

Beslutet är på grund av rådande situation med coronaviruset inte signerat.